

Předmět: **PdF:SPSMP_MTO2** Metodologie 2

Projekt

Vypracovala: Eva Žižlavská

Kvantitativní výzkum

Téma: Analýza současného stavu vzdělávání v základních školách při nemocnicích v Jihomoravském kraji

Problém: Jaké jsou podmínky vzdělávání ve vybraných základních školách při nemocnici, možnosti výchovně-vzdělávací práce a vybavení školy.

Otázka: Jaké mají učitelé ve vybrané základní škole při nemocnici materiální vybavení, užívané metody práce a další podmínky ovlivňující výchovu a vzdělávání?

Výzkumné téma

Jako téma své práce jsem si zvolila problematiku výchovy a vzdělávání dětí v základních školách při nemocnicích. Hlavním důvodem pro volbu tohoto tématu byla moje osobní zkušenost, kterou jsem získala během povinné pedagogické praxe. Díky tomu jsem se seznámila s chodem tohoto zařízení. Domnívám se, že přestože v literatuře jsem našla poměrně málo zdrojů věnující se této problematice a pokud, tak většinou jen velmi obecně, zaslouží si toto téma naši pozornost. Vzdělávání v době pobytu v nemocnici je velmi důležité a to nejenom proto, aby děti dlouhodobě nemocné mohly pokračovat ve vzdělání a po návratu do kmenové školy nemusely opakovat ročník. Stěžejní přínos vidím v psychologickém působení na dětské pacienty, odpoutání od nemoci.

Ve svém výzkumu se budu věnovat jak materiálnímu vybavení škol, tak také vyučovacím metodám a formám, které učitelé nejčastěji používají.

Cíle výzkumu

Výzkum je zaměřen na analýzu aktuálního stavu vzdělávání v základních školách při nemocnicích v jihomoravském kraji. Ve svém výzkumu jsme se zaměřili na tři hlavní oblasti:

1. oblast - Formy výuky, které používají učitelé ve škole při nemocnici, zda pracují více individuální nebo skupinovou formou, s tím souvisí také prostorové možnosti, zda mají učitelé k dispozici učebnu nebo pracují s pacienty u lůžek.
2. oblast - Možnosti využití pomůcek a učebnic. Jelikož žáci přicházejí do školy při nemocnici z různých kmenových škol, je logické, že používají různé učební materiály. Proto nás zajímá,

jakým způsobem se s tímto problémem vyrovnají speciální pedagogové a s jakými jinými pomůckami nejčastěji pracují učitelé ve škole při nemocnici.

3. oblast - Rozsah a formy komunikace speciálních pedagogů pracujících v základní škole při nemocnici. Zejména se jedná o komunikaci s rodiči žáků a lékařskými odborníky. Taky jsme se zaměřili na komunikaci mezi školou při nemocnici a kmenovými školami žáků.

Hlavní výzkumná otázka:

Jaké pracovní podmínky mají pedagogové ve vybrané základní škole při nemocnici?

Díličí otázky:

Jakým materiálním vybavením disponuje ZŠ při nemocnici?

Jaké formy práce nejčastěji využívají učitelé v ZŠ při nemocnici?

Komunikují učitelé ze ZŠ při nemocnici také s jinými odborníky? (lékaři, psychologové atd.)

Spolupracují učitelé ze ZŠ při nemocnici s kmenovými školami žáků?

Metody výzkumu

Ve svém výzkumu hodlám srovnávat možnosti výchovně vzdělávacího působení speciálních pedagogů a materiálního vybavení na několika základních školách při nemocnicích. Proto bude nutné dotázat se velkého počtu respondentů. Z toho důvodu jsem zvolila kvantitativní výzkum, který předpokládá větší množství respondentů a obecnější závěry než výzkum kvalitativní.

Stanovení hypotéz

H1: Učitelé v základní škole při nemocnici pracují s žáky převážně individuálně formou.

H2: Učitelé v základní škole při nemocnici pracují nejčastěji s učebnicemi, které si žáci přinesou s sebou z kmenové školy.

H3: Učitelé v základní škole při nemocnici spolupracují ve větší míře s lékařskými odborníky než s rodiči svých žáků.

H4: Většina učitelů základní školy při nemocnici nespolupracuje s kmenovými školami.

Konceptualizace a operacionalizace

Výzkumný projekt je zaměřen na zjištění, jaké formy práce nejčastěji využívají učitelé v základních školách při nemocnicích, dále pak jejich možnosti materiálního vybavení,

zda mají k dispozici počítače, učebnice, učebny nebo učí u lůžek pacientů. Poslední oblast bude pak zaměřena na zjištění, do jaké míry komunikují učitelé s kmenovými školami žáků a také jinými odborníky, například lékaři, zdravotními sestrami či psychology.

Jedná se o kvantitativní šetření prostřednictvím metody dotazníkového šetření. Cílovou skupinou jsou pedagogové, vyučující ve vybraných základních školách při nemocnicích v jihomoravském kraji. Dotazník tvoří 17 otázek, pouze 3 otázky jsou uzavřené, 14 otázek je pak otevřených.

V úvodu je 5 zjišťujících otázek, které jsou zaměřeny na osobu respondenta a jeho pracoviště: dosažené vzdělání, délka praxe v daném zařízení, pracovní zařazení a nemoci, se kterými se pedagogové setkávají a průměrná délka pobytu pacientů. Dále následují 3 otázky zaměřené na zjištění forem vyučování ve škole při nemocnici a 3 otázky zjišťující možnosti materiálního vybavení a využívání pomůcek. Poslední část tvoří otázky zaměřené na komunikaci. 3 otázky zaměřené na zjištění zda pedagogové komunikují více s rodiči žáků nebo odborníky. Poslední 3 otázky jsou věnovány komunikaci mezi kmenovými školami žáků a školou při nemocnici.

Výsledky výzkumu zjistíme pomocí analýzy dotazníkového šetření. Uzavřené otázky zpracuji do přehledné tabulky a následně grafu. U otevřených otázek nastíníme stručnou charakteristiku odpovědí.

Návrh metody sběru dat

Za nejvhodnější metodu pro daný výzkum považuji dotazníkové šetření, které mi umožní získat velké množství informací. Dotazník bude koncipován pro speciální pedagogy pracující v základních školách při nemocnicích. Také se domnívám, že tato metoda je poměrně nenáročná i pro respondenty. Pro získání dat hodlám oslovit ředitele daných škol a požádat, o možnost provedení výzkumu na jejich škole. Jelikož je škol několik, využít možnosti korespondence, případně telefonické domluvy s ředitelem školy na jiných, škole vyhovujících podmínkách provedení výzkumu.

Na vybraných školách pracuje cca 100 pedagogických pracovníků, tedy potenciaálních respondentů. Vzhledem k nedostatku zkušeností si netroufám odhadnout možnou návratnost dotazníků.

Dotazník

Vážená paní učitelko, pane učiteli,

jsem studentka oboru Speciální pedagogika na Pedagogické fakultě MU v Brně. Píši diplomovou práci na téma Aktuální stav vzdělávání v základních školách při nemocnicích v Jihomoravském kraji. Proto si Vás dovoluji požádat o vyplnění tohoto dotazníku. Dotazník je zcela anonymní a poslouží výhradně ke studijním účelům. Za vaše odpovědi i čas Vám děkuji.

Eva Žižlavská

1 Jak dlouho pracujete v základní škole při nemocnici?

2 Jaké je Vaše vzdělání?

- a) VŠ
- b) VŠ + speciální pedagogika
- c) Jiné:

3 Na kterém oddělení nemocnice pracujete?

4 S jakými onemocněními se nejčastěji setkáváte?

-
-
-

5 Jak dlouho máte děti obvykle v péči?

6 Kolik dětí máte obvykle na starost?

7 Pracujete spíše individuálně nebo ve skupinách?

8 Máte možnost pracovat v učebnách nebo pracujete pouze na pokojích?

9 Jaké pomůcky nejčastěji používáte?

10 Přináší si s sebou děti do nemocnice učebnice nebo jiné pomůcky z kmenové školy?
Jaké?

11 Jak řešíte, že děti jsou z různých škol a používají odlišné učebnice?

12 Komunikujete často s jinými odborníky? Se kterými?

13 Jak realizujete spolupráci s rodiči žáků?

14 Komunikujete více s rodiči žáků nebo s odborníky?

15 Komunikujete s kmenovými školami svých žáků?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Spíše ano
- d) Spíše ne

16 Jakou formou realizujete komunikaci s kmenovými školami svých žáků?

- a) Telefonicky
- b) Písemně
- c) Osobně

17. Jaká dokumentace probíhá mezi Vámi a kmenovými školami?

Problémy při realizaci výzkumu

Největším možným problémem při realizaci výzkumu vidím možnost neochoty spolupráce vybraných základních škol, tím pádem malou návratnost dotazníků a tedy získání výsledků, které nebudou relevantní. Domnívám se však, že při správném zvolení komunikace je možné riziko této neochoty minimalizovat.

Literatura:

- MATĚJČEK, Z. Psychologie nemocných a zdravotně postižených dětí. 3. Přepřac. vyd. Jinočany: H a H, 2001. 147 s. ISBN 80-86022-92-7.
- KÁBELE, F., KOLLÁROVÁ, E., KOČÍ, J., KRACÍK, J., Somatopedie: učebnice speciální pedagogiky tělesně a zdravotně postižené mládeže. Praha: Univerzita Karlova, 1993. 242 s. ISBN 80-7066-533-5.
- KOTULÁN, J. a kol. Zdravotní nauky pro pedagogy. 2. vyd. Brno: Masarikova univerzita, 2005. 258 s. ISBN 80-210-3844-6
- OPATŘILOVÁ, D. ZÁMEČNÍKOVÁ, D. Somatopedie: texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido, 2007. 123 s. ISBN 978-80-7315-137-9.
- PLEVOVÁ, M. Dítě v nemocnici. Brno: Masarykova univerzita, 1997. 53 s. ISBN 80-210-1551-9.
- VÁGNEROVÁ, M. Psychopatologie pro pomáhající profese. 4. přepřac. vyd. Praha: Portál, 2004. 870 s. ISBN 978-80-7367-414-4.
- ZAHÁLKOVÁ, M. Pediatrie pro speciální pedagogy. 3. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 91 s. ISBN 80-210-3811-X.
- VÍTKOVÁ, M. Somatopedické aspekty. 2. rouš. a přepřac. vyd. Brno: Paido, 2006. 302 s. ISBN 80-7315-134-0.
- VÍTEK J. Medicínská propedeutika pro speciální pedagogy: texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido, 2007. 126 s. ISBN 978-80-7315-154-6.
- ŠLAPAL, R. Vývojová neurologie pro speciální pedagogy. Brno: Paido, 2007. 53 s. ISBN 987-80-7315-160-7.
- EDELSBERGER, L. a kol. Defektologický slovník. Praha: H a H, 2000. 418 s. ISBN 80-86022-76-5.
- MAŇÁK, Josef; ŠVEC, Vladimír . *Cesty pedagogického výzkumu*. Brno : Paido, 2004. 78 s. ISBN 80-73150-78-6.

Myslím, že by bylo lepší zvolit kvalitativní metodu – takto jste měla problém s tím, zformulovat na základě vámi položených otázek hypotézy a s dalšími kroky ve výzkumu.